

Samenvatting LOWI-advies 2016-04

Naar aanleiding van het LOWI-advies 2014-12 heeft het Bestuur de CWI verzocht om een onderzoek naar mogelijke schending van de wetenschappelijke integriteit te heropenen. In dit advies constateerde het LOWI dat de aangetroffen onregelmatigheden in gepubliceerde data van Verzoeker zodanig ernstig en omvangrijk waren, dat het Bestuur bij additioneel onderzoek rekening moest houden met de mogelijkheid van datamanipulatie in de gepubliceerde artikelen van Verzoeker.

De CWI heeft de onderzoeksgegevens op de harde schijf van Verzoeker onderzocht en geverifieerd of deze onderzoeksgegevens door Verzoeker waren opgeslagen en gebruikt, en deze daarna voor wetenschappelijke artikelen heeft bewerkt. Op basis van dit onderzoek heeft de CWI het Bestuur aanbevolen om Verzoeker te melden dat deze zich schuldig heeft gemaakt aan ernstige schendingen van de wetenschappelijke integriteit. Tevens heeft de CWI het Bestuur aanbevolen om publicaties 1 en 2 van Verzoeker te laten intrekken, om verschillende personen en organisaties een afschrift van het CWI-advies te verstrekken, en om het CWI-advies in zijn geheel te publiceren op intranet en internet.

Het Bestuur heeft Verzoeker laten weten de conclusie en aanbevelingen van de CWI over te nemen.

Verzoeker is het niet eens met het besluit van het Bestuur en heeft het LOWI verzocht hierover een advies te geven.

Hieronder worden de meest relevante bezwaren van Verzoeker weergegeven:

- De kwalificatie 'ernstige schending van de wetenschappelijke integriteit' en 'vervalsing van gegevens' heeft Verzoeker als onjuist en te zwaar ervaren.
- Voor de twee publicaties heeft Verzoeker internationale lof gekregen. Ze zijn gerepliceerd en verder gereproduceerd, waarbij de vervolgstudies zijn gepubliceerd in wetenschappelijke toptijdschriften. Verzoeker heeft aangevoerd dat een meer passende stap is om voor enkele onregelmatigheden corrigenda te publiceren.
- Volgens Verzoeker is het onderzoek door de CWI onvoldoende zorgvuldig uitgevoerd. De CWI heeft bij haar onderzoek niet een USB-stick met ruwe data betrokken die Verzoeker beschikbaar heeft gesteld. Aan het LOWI heeft Verzoeker een tweede USB-stick overgelegd ter onderbouwing van de stelling dat, voor zover sprake is van onregelmatigheden, het slechts gaat om vergissingen.

De meest relevante overwegingen uit het advies van het LOWI zijn:

- Het LOWI concludeert dat de CWI een onpartijdig en uitgebreid onderzoek heeft verricht. Geen van de leden van de CWI was betrokken bij het eerdere onderzoek naar het handelen van Verzoeker. Voor het onderzoek naar de onderzoeksgegevens heeft de CWI tevens externe deskundigen geraadpleegd. Ook heeft de CWI gesprekken gevoerd met een groot aantal (direct) betrokkenen om inzicht te krijgen in de standaarden met betrekking tot wetenschappelijke integriteit.
- Het LOWI heeft aan de hand van publicatie 1 en 2 beoordeeld of er aanwijzingen zijn voor gereede twijfel aan de zorgvuldigheid en juistheid van het onderzoek door de CWI. In deze publicaties heeft de CWI ook de meeste onregelmatigheden aangetroffen.

- De CWI heeft onderzoek gedaan aan de hand van publicatie 1 zelf omdat er geen ruwe data in de vorm van een labjournaal beschikbaar waren. Het LOWI concludeert dat het onderzoek van de CWI zorgvuldig was: voor het constateren van onregelmatigheden die al zelf blijken uit publicatie 1, is bestudering van het labjournaal niet nodig. Deze conclusie van de CWI is tevens bevestigd door de externe deskundigen. Los daarvan geldt hier het principe van Controleerbaarheid van de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening: het principe maakt een goede verslaglegging van alle (onderzoeks)stappen noodzakelijk en verlangt een minimale bewaartermijn van ruwe onderzoeksgegevens van 10 jaar en eveneens dat de ruwe onderzoeksgegevens zodanig gearchiveerd worden dat deze te allen tijde met een minimum aan tijd en handelen geraadpleegd kunnen worden. De Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening is opgesteld voor de individuele wetenschapsbeoefenaar, zodat naar het oordeel van het LOWI de primaire verantwoordelijkheid voor het behoorlijk bijhouden en archiveren van labjournaals bij Verzoeker ligt en niet bij anderen.
- Het LOWI constateert verder dat de CWI de USB-stick van Verzoeker niet ter hoorzitting maar wel later heeft bestudeerd. De USB-stick bleek geen ruwe data te bevatten en de aangetroffen data gaven geen verklaring voor de onregelmatigheden in de publicatie. Niet gesteld kan worden dat de nadere informatie bij het onderzoek buiten beschouwing is gelaten en er dus aanleiding is voor twijfel aan de juistheid en volledigheid van het CWI-onderzoek.
- Ook op basis van de informatie op de tweede USB-stick kan naar het oordeel van het LOWI niet geconcludeerd worden dat het CWI-onderzoek onzorgvuldig was: de ruwe data bleken niet relevant voor de beoordeling, omdat bij publicatie 1 de onregelmatigheden konden worden vastgesteld zonder de aanwezigheid van een labjournaal; bij publicatie 2 was wel een labjournaal beschikbaar.
- Het LOWI deelt de inhoudelijke conclusies van het Bestuur dat de data van de tweede USB-stick verkeerd zijn gebruikt in de publicaties: in verschillende gevallen heeft Verzoeker nieuwe figuren voorgesteld, hetgeen de conclusie van datamanipulatie bevestigt.
- Het LOWI volgt het Bestuur in zijn kwalificatie van de onregelmatigheden. Het gaat niet om vergissingen of om hooguit te herstellen fouten. De grens van verwijtbare onzorgvuldigheid heeft Verzoeker overschreden. Het aantal aangetroffen onregelmatigheden in publicatie 1 rechtvaardigt reeds de kwalificatie van schending van de wetenschappelijke integriteit.

Het LOWI oordeelt dat het nadere onderzoek door de CWI voldoende grond biedt voor een oordeel dat Verzoeker de wetenschappelijke integriteit heeft geschonden. Het LOWI adviseert het Bestuur om zich te beperken tot het oordeel dat sprake is van een schending van de wetenschappelijke integriteit en de toevoeging 'ernstige' schending achterwege te laten. Voor een nadere kwalificatie van het (zware) oordeel schending van de wetenschappelijke integriteit, is geen grond. Ten slotte adviseert het LOWI het bestuur om het CWI-advies alleen te verstrekken aan de strikt noodzakelijke personen en instanties. Het CWI-advies beschikbaar stellen aan een grotere kring is voor Verzoeker onnodig belastend.

Het Bestuur heeft op 14 juni 2016 een besluit genomen in overeenstemming met het advies en de aanbevelingen van het LOWI. Verder zal het Bestuur bij de redactie van het wetenschappelijk tijdschrift een verzoek indienen tot intrekking van de betreffende publicaties.